

gangsmaade er brugt. Den har baade sin store Betydning og sin fulde Berettigelse. Det er nemlig saa, at en foreløbig Lovs Virksomhed ikke ved Grundloven er bestemt fastsat. Vi have Højesteretsdom for, at en foreløbig Lovs Gyldighed ikke afficeres deraf, at Rigsdagssamlingen gaar til Ende, uden at det Lovforslag, der gik ud paa at stadfæste den, er blevet vedtaget. Dette stemmer meget lidet med, hvad man altid her i Folketinget har anset for ønskeligt, og der er næppe nogen Tvivl om, at naar vi en Gang komme til den Opgave, som vi maa have løst, nemlig at give vor Grundlov den nødvendige Udbedring, vil dertil høre at indsætte i Grundloven en Bestemmelse om, at en foreløbig Lov, naar det Lovforslag, der gaar ud paa dens Stadfæstelse, ikke bliver vedtaget i den 1ste Samling, hvori det bliver forelagt, ophører at være gældende, naar Rigsdagssamlingen sluttet. For Øjeblikket er dette ikke Grundlov, men vi, der have den Anskuelse, at Tilstanden ikke burde være, som den er, og som ønske, at der i Grundloven maa blive indsat en Bestemmelse om, at det skal være anderledes, kunne ikke ønske, at en foreløbig Lov uden Nødvendighed overlever en Rigsdagssamling. Da dette Tilfælde vilde fremkomme her, ifald vi behandlede Regeringsforslaget videre og ikke fik en Lov ud af det, idet den foreløbige Lov desuagtet efter den afsagte Højesteretsdom da vilde have Gyldighed ud over Rigsdagssamlingen, medens vi mene, at den efter gode konstitutionelle Grundsatninger ikke burde have det, ligger der heri en Opfordring for Tinget til at sætte den foreløbige Lov ud af Kraft, medens Rigsdagen var samlet. Man kan kalde det Formalisme, det er ikke stridende mod Logikken at sige det, men det maa erkendes, at der i denne Formalisme er en konstitutionel Realitet, og dette fortjener at bemærkes allerede ved denne Behandling.

Der kunde være nogen Fristelse til at omtale de Bemærkninger, som bleve fremsatte af det ærede Medlem for Maribo Amts 5te Valgkreds (N. J. Larsen), og som jo allerede ere blevne omtalte noget — jeg skal dog ikke gennemgaa dem Stykke for Stykke, dertil erkender jeg dem ikke for værdifulde nok. Jeg tilstaar, at en logisk Traad var der, men denne logiske Traad var tit saa tynd, at den intet kunde bære og intet kunde holde sammen, og undertiden var desuden Logikken udviklet saaledes, at man mindedes, at den sunde Sans har man til at raade Bod paa Logikkens Vildfarelser.

Medens jeg derfor ikke i alle Enkelthederne skal gaa ind paa, hvad det ærede Medlem sagde, er der dog et enkelt Punkt, som jeg tillægger særlig Betydning, og som jeg skal tillade mig at omtale. Det ærede Medlem sagde, at i dette Lovforslag var højst en Fjerdedel af nyt Stof, saa det, der forelaa fra Regeringens Side, kunde vi lige saa godt lade passere. Imod at vedtage Regeringens Forslag taler nu den konstitutionelle Betragtning, som jeg allerede har berørt; men over for Bemærkningen om, hvor meget nyt der findes, maa det desuden siges, at der mellem de ny Bestemmelser, som ere indsatte, er en, som for mit Syn aldeles overskygger selve Lovforslaget. Det er Lovforslagets § 7. Hensigten med § 7, der siger, at denne Lov kun skal gælde i 2 Aar, er den at give den høje Regering Lejlighed til at benytte disse to Aar til at frembringe en fælles Lovgivning paa dette Omraade for Norge, Sverige og Danmark. At der en Gang tilvejrbringes en saadan Lovgivning, anser jeg for at være af langt større Betydning, end om den ny danske Lov, som nu foreslaas, faar dette eller hint Indhold. Her vil den ærede Justitsminister ganske vist kunne sige med Rette: Ja, men en saadan Bestemmelse kunde indsættes ved et Ændringsforslag. Det vil jeg ikke benægte, men dertil siger jeg atter dette, at vi havde et konstitutionelt Hensyn for Øje, hvorfor vi ikke vilde benytte det af Regeringen forelagte Lovforslag. Hvad saa selve Ønsket om at faa fælles Bestemmelser her angaar, da er det jo langt fra første Gang, at de tre nordiske Magter i Spørgsmaal, der vedrøre Neutralitet, ere optraadte sammen. Tværtimod, det er sket meget tidligere. Det er sket i Slutningen af det 17de Aarhundrede, og det er sket endnu i dette Aarhundrede. Ved Krimkrigen blev der jo udstedt en fælles nordisk Neutralitetsdeklaration. Under 20de December 1853 udgik der fra de tre Rigers Regeringer Befaling til Gesandtskaberne om at afgive enslydende Neutralitetserklæringer. Disse Neutralitetserklæringer angik jo selvfølgelig *Staternes* Forhold til andre Stater. Denne Lov her angaar *Undersaatternes* Forhold til fremmede Stater i Tilfælde af Krig. Men jeg siger: er der en Grund til at ønske, at der i Spørgsmaal om *Staters* Forhold til Stater er et Fællesskab i Bestemmelserne mellem de tre Magter, saa er der endnu større Grund til at ønske det i Spørgsmaalet om *Undersaatternes* Forhold til fremmede Stater, thi Spørgsmaalet om Undersaatternes Forhold til fremmede